

Αναπτυξιακή Επιστήμη: Μεθοδολογία έρευνας & Θεωρία

Αργυροπούλου, Μαρία Ιωάννα,
Κλινικός Ψυχολόγος, MSc, Ph.D. -Ψυχοθεραπεύτρια Γνωσιακής /
Συμπεριφοριστικής κατεύθυνσης
gmargirop@gmail.com, www.argiropoulou.gr

Μεθοδολογία έρευνας

ιστορική αναδρομή

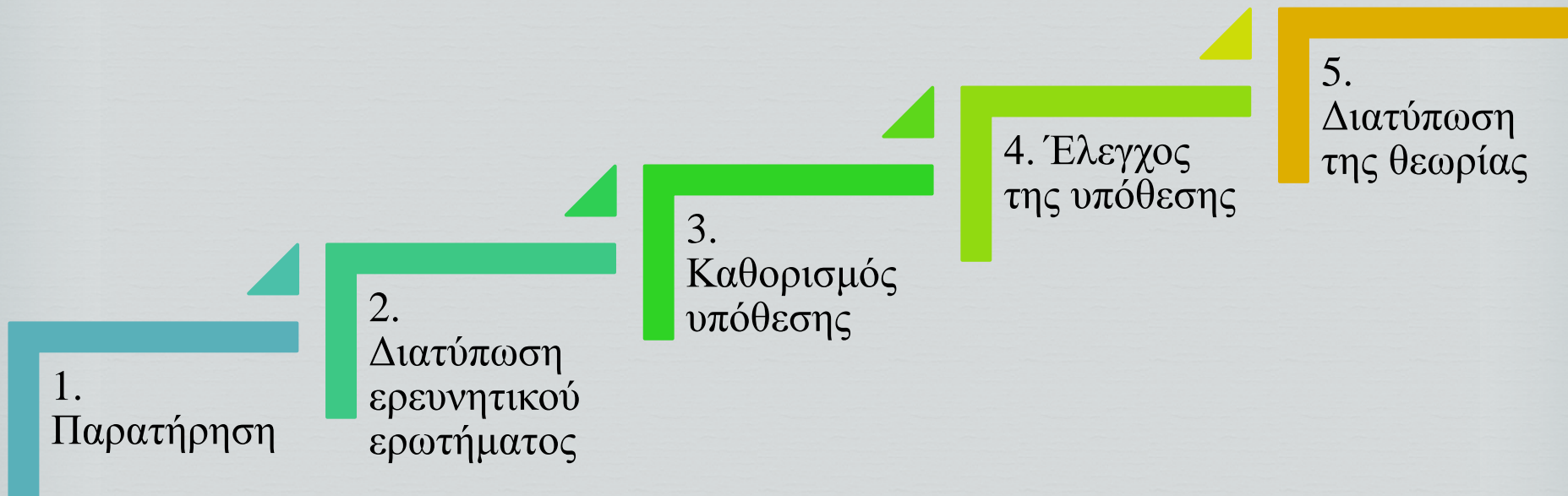
- ☞ Το πρώτο καταγεγραμμένο πείραμα στην ιστορία της έρευνας της ανάπτυξης του ανθρώπου πραγματοποιήθηκε από το βασιλιά της Αιγύπτου Ψαμμίτιχο τον 7^ο αιώνα
- ☞ Προσπάθησε να ελέγξει πειραματικά την πεποίθηση ότι οι Αιγύπτιοι ήταν η πιο αρχαία φυλή στη γη
- ☞ Διέταξε να βρουν δυο βρέφη από μητέρες κατώτερης κοινωνικο-οικονομικής τάξης και να τα δώσουν να τα αναθρέψει ένας βοσκός στην απομόνωση χωρίς να τους μιλήσει ποτέ για να διαπιστώσει σε ποια γλώσσα θα πουν τη πρώτη τους λέξη. Αν η πεποίθηση ήταν σωστή, εφόσον τα παιδιά δεν είχαν εκτεθεί στη γλώσσα θα έπρεπε να μιλήσουν στη πρωτόγονη, εγγενή γλώσσα του ανθρώπου, δηλαδή τα Αιγυπτιακά
- ☞ Η πρώτη λέξη που πρόφεραν επίμονα τα παιδιά ήταν becos. Τελικά κατέληξαν ότι η λέξη αυτή ήταν φρυγική και σήμαινε ψωμί, οπότε συμπεράναν ότι οι Φρύγες ήταν παλαιότερη φυλή από τους Αιγύπτιους!!!

Επιστημονική μέθοδος

- ☞ Συγκεκριμένη διαδικασία που βοηθά των ερευνητή να αποκτήσει πληροφορίες
- ☞ Αμερόληπτη (δε διάκειται ευνοϊκά έναντι κάποιας δεδομένης υπόθεσης ή ερμηνείας) και αντικειμενική (παρόμοια συμπεράσματα μετά από επανάληψη)

Στάδια επιστημονικής μεθόδου

Η επιστημονική μέθοδος περιλαμβάνει τη διαμόρφωση θεωριών

- ☞ Πρόκειται για τη διαμόρφωση γενικών ερμηνειών και προβλέψεων για τα υπό μελέτη φαινόμενα
- ☞ Οι ερευνητές χρησιμοποιούν θεωρίες για να διατυπώσουν υποθέσεις
- ☞ Υπόθεση λέγεται η πρόβλεψη που διατυπώνεται με τέτοιο τρόπο ώστε να είναι δυνατόν να ελεγχθεί

Επιλογή ερευνητικής στρατηγικής

- ☞ Μετά τη διατύπωση της υπόθεσης ο ερευνητής επιλέγει τη κατάλληλη ερευνητική στρατηγική για να ελέγξει την εγκυρότητά της

Ταξινόμηση στρατηγικών επιστημονικής έρευνας

Ως προς το στόχο:

- βασική (απόκτηση περισσότερων πληροφοριών)
- εφαρμοσμένη (άμεση αξιοποίηση αποτελεσμάτων)

Ως προς το πλαίσιο:

- εργαστηριακό πλαίσιο
- φυσικό πλαίσιο

Ως προς τον τρόπο

συλλογής δεδομένων:

- αυτοαναφοράς (ερωτηματολόγιο: ευαισθησία, εγκυρότητα και αξιοπιστία , συνέντευξη)

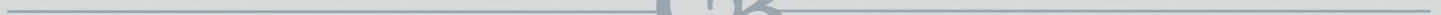
Ταξινόμηση στρατηγικών επιστημονικής έρευνας ως προς το σχεδιασμό

☞ - πείραμα (ανεξάρτητη και εξαρτημένη μεταβλητή, πειραματική και ομάδα ελέγχου, τυχαία κατανομή)

☞ - συναφειακή έρευνα (αρνητική ή θετική συνάφεια, βαθμός συμμεταβολής)
- περιγραφική έρευνα (νατουραλιστική παρατήρηση)

Συναφειακές έρευνες

Συναφειακές έρευνες

- ☞ Ο συντελεστής συνάφειας δείχνει την ισχύ και την κατεύθυνση της συσχέτισης ανάμεσα σε δύο παράγοντες
- ☞ Κυμαίνεται από -1 έως 1.

Ειδή συναφειακών ερευνών

Η
νατουραλιστική
παρατήρηση,

οι μελέτες
περίπτωσης,

τα ημερολόγια

οι
δημοσκοπικές
έρευνες

Η συμμετοχική παρατήρηση

- ☞ Η συμμετοχική παρατήρηση κατέχει μία παράμερη θέση ανάμεσα στις μεθόδους παρατήρησης.
- ☞ Αντιστοιχεί σε μία ειδική διαδικασία παρατήρησης η οποία διεκδικεί την πρωτοτυπία τόσο στις πρακτικές όσο και στο γεγονός ότι αμφισβητεί τον διαχωρισμό μεταξύ παρατηρητή και παρατηρούμενου

Η συμμετοχική παρατήρηση : Πολιτιστικό χάσμα.

- ❧ χρησιμοποιήθηκε στην αρχή από την Εθνολογία για την μελέτη των -λεγόμενων- πρωτόγονων κοινωνιών.
- ❧ Αυτά τα πεδία βύθιζαν τον ερευνητή σε έναν τελείως διαφορετικό πολιτιστικό κόσμο στον οποίο δεν θα μπορούσε να εφαρμοστεί μία a priori σχεδιασμένη έρευνα.
- ❧ ο εθνολόγος έπρεπε να αποκωδικοποιήσει ξένες κοινωνίες και να καταστήσει κατανοητό αυτό το οποίο στην αρχή φαινόταν ακατανόητο.
- ❧ ο ερευνητής κατέληγε στο συμπέρασμα ότι πρέπει να ζήσει αυτήν την παράξενη πραγματικότητα σαν να είναι κομμάτι της.

Η συμμετοχική παρατήρηση : Κλειστό περιβάλλον

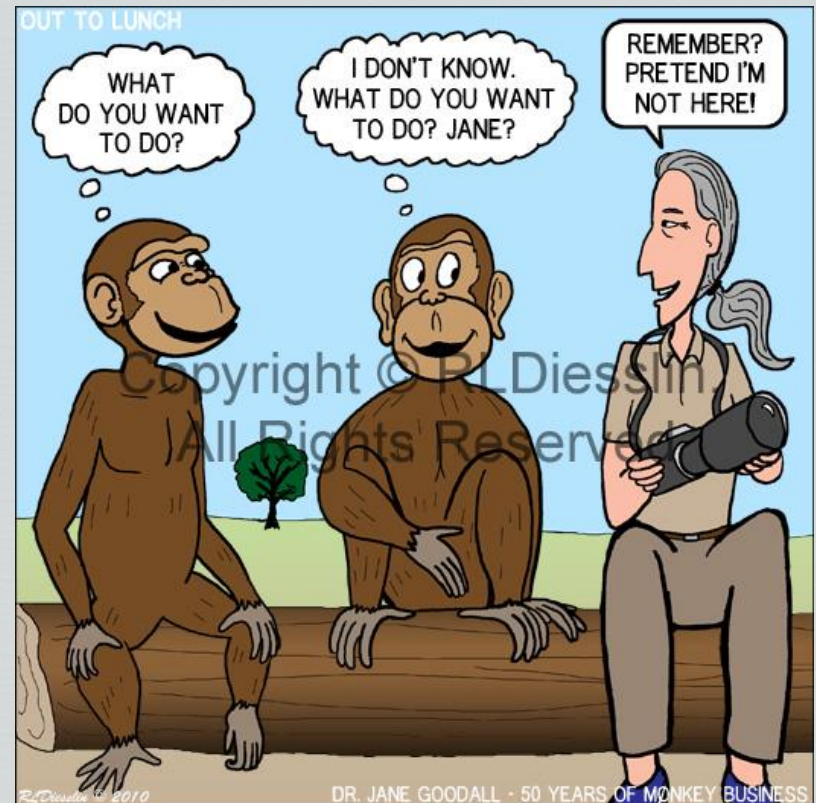

- ❧ ο μόνος τρόπος παρατήρησης όσον αφορά φαινόμενα τα οποία πρέπει να καταγραφούν την ώρα που συμβαίνουν στο περιβάλλον τους.
- ❧ η παρουσία του ερευνητή στην ομάδα έχει συνέπειες ως προς την συμπεριφορά των μελών της.
- ❧ η ουδετερότητα του ερευνητή έχει πιο πολλές πιθανότητες να θεωρηθεί σαν πηγή σφάλματος για την έρευνα παρά σαν μία απλή παρουσία κάποιου που δεν μιλά, ρωτά πολύ και τελικά συμπεριφέρεται τόσο στερεότυπα
- ❧ η συμμετοχική παρατήρηση επιτρέπει την παρατήρηση φαινομένων λεκτικής ή μη-λεκτικής αλληλεπίδρασης σε κλειστές ομάδες με σχετικά λίγα μέλη.

Η εμπλοκή του παρατηρητή

- στην συμμετοχική παρατήρηση, ο παρατηρητής έχει μία αναγκαστική προσωπική εμπλοκή με την ομάδα που παρατηρεί με σκοπό να καταλάβει την λειτουργία της, την σημασία των ατομικών συμπεριφορών και τα γεγονότα αλληλεπίδρασης.
- Ο παρατηρητής είναι μέρος της ομάδας

Η άμεση παρατήρηση

- ☞ παρατηρούμε ένα γεγονός , δεν συμμετέχουμε στην εξέλιξη του γεγονότος και έτσι, μπορούμε να καταγράψουμε το συγκεκριμένο φαινόμενο που εξελίσσεται τελείως αυθόρμητα και ανεξάρτητα από μας
- ☞ ο παρατηρητής θα κάνει ότι είναι δυνατόν για να εξαφανιστεί έτσι ώστε το φαινόμενο να εξελιχθεί απρόσκοπτα, θα δομήσει την παρατήρηση του έτσι ώστε να έχει τον απόλυτο έλεγχο του τι γίνεται και τότε ενώ, πιθανώς, θα «κατασκευάσει» καταστάσεις για να καταγράψει το τι συμβαίνει

Πότε χρησιμοποιείται η άμεση παρατήρηση

- ☞ όταν το φαινόμενο πρέπει να εξελίσσεται αυθόρμητα (ή εξελίσσεται αυθόρμητα ή δεν εξελίσσεται καθόλου):
- ☞ Π.χ. παρατήρηση βανδαλισμών σχολικών κτηρίων
- ☞ Μπορούν επίσης να αφορούν τα φαινόμενα αλληλεπίδρασης όπως αυτά διαμορφώνονται ανάμεσα σε δύο ή περισσότερα άτομα.

Άμεση παρατήρηση συμπεριφοράς

- ☞ Το αντικείμενο παρατήρησης- συμπεριφορά στόχος
- ☞ Το υποκείμενο παρατήρησης- άτομο/ άτομα

Μελέτη περίπτωσης

- ☞ Μελέτη ενός σημαντικού από θεωρητική άποψη ατόμου ή μικρής ομάδας ατόμων (π.χ. χαρισματικών παιδιών, περίπτωση Victor)
- ☞ Πηγές δεδομένων: ιστορικό, κλινική συνέντευξη, ψυχολογικά τεστ
- ☞ Άντληση πληροφοριών για το υπό μελέτη άτομο
- ☞ Διατύπωση γενικών αρχών ή εξαγωγή ανιχνευτικών συμπερασμάτων

Η έρευνα με ημερολόγια

☞ Οι συμμετέχοντες καταγράφουν τη συμπεριφορά τους σε συστηματική βάση

π.χ. καταγραφή από εφήβους κάθε συναναστροφής με έναν φίλο διάρκειας άνω των 5 λεπτών για τη μελέτη της κοινωνικής τους συμπεριφοράς

Μειονεκτήματα συμμετοχικής παρατήρησης

- ❧ η συμμετοχική παρατήρηση δεν επιτρέπει την μελέτη ενός αντιπροσωπευτικού δείγματος, ικανοποιητικού μεγέθους και με συστηματικό τρόπο.
- ❧ Χρησιμοποιείται κυρίως στην μελέτη μεμονωμένων περιπτώσεων χωρίς να μπορεί να ξεχωρίσει με απόλυτο τρόπο αυτό το οποίο προέρχεται από τον παρατηρητή και αυτό που μας δίδεται από τον παρατηρούμενο
- ❧ δεν υπάρχει σχέδιο παρατήρησης κατασκευασμένο εκ των προτέρων, γεγονός το οποίο απαγορεύει την τυποποίηση της.

Δημοσκοπικές έρευνες

☞ Διερευνούν στάσεις, τρόπο σκέψης ή συμπεριφορά μιας αντιπροσωπευτικής του γενικού πληθυσμού ομάδας ατόμων

π.χ. στάσεις απέναντι στο θηλασμό

Ψυχοφυσιολογικές μέθοδοι

Εστιάζουν στη σχέση ανάμεσα σε νευροφυσιολογικές
διεργασίες και συμπεριφορά

Ψυχοφυσιολογικές μέθοδοι

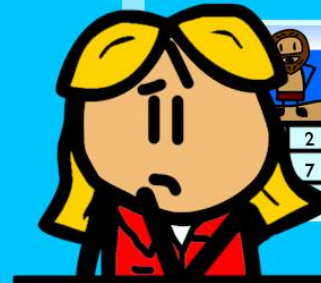
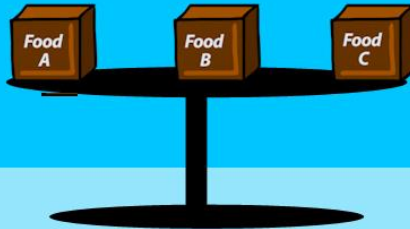

- ☞ Το εγκεφαλογράφημα EEG (πληροφορίες σχετικά με την ηλεκτρική δραστηριότητα του εγκεφάλου/τοποθέτηση ηλεκτροδίων στην επιφάνεια του κρανίου)/χρήσιμο στη διάγνωση διαταραχών π.χ. επιληψία
- ☞ Η αξονική τομογραφία CAT-scan(απεικονίζει εγκέφαλο από επιμέρους ακτινογραφίες τραβηγμένες από διαφορετικές γωνίες)/ πληροφορεί για τη δομή του
- ☞ Η μαγνητική απεικονιστική τομογραφία fMRI(τρισεδιάστατη απεικόνιση της δραστηριότητας του εγκεφάλου μέσω της δημιουργίας ισχυρού μαγνητικού πεδίου γύρω από αυτόν / μελέτη εγκεφαλικών λειτουργιών

πείραμα

IDENTIFYING VARIABLES

June

2	3	4	5
7	8	9	10
13	14	15	

πειραματικός σχεδιασμός

- ❧ οι συμμετέχοντες καταχωρούνται τυχαίως στις πειραματικές ή στις ομάδες «ελέγχου» και αντίστοιχα εκτίθενται ή όχι στην υπό μελέτη πειραματική συνθήκη
- ❧ Ανεξάρτητη μεταβλητή: η μεταβλητή την οποία χειρίζονται οι ερευνητές π.χ. περιεχόμενο ταινίας που παρακολούθησαν οι 2 ομάδες (βίαιη, μη βίαιη)
- ❧ Εξαρτημένη μεταβλητή: η μεταβλητή που οι ερευνητές μετρούν και στην οποία αναμένουν μεταβολή ως αποτέλεσμα του πειραματικού σχεδιασμού π.χ. βαθμός επιθετικής συμπεριφοράς μετά τη παρακολούθηση ή μη μιας βίαιης ταινίας

Τα βήματα των πειραματικών ερευνών

Ορισμός ερευνητικού ερωτήματος

Εντοπισμός και στρατολόγηση δείγματος

Εφαρμογή της πειραματικής συνθήκης στην τύχη

Μέτρηση του αποτελέσματος και σύγκριση μεταξύ «πειραματικών» ομάδων και ομάδων «ελέγχου»

Περίληψη και διάδοση των αποτελεσμάτων

Θεμελιώδη ζητήματα στο σχεδιασμό

- ❧ Τυχαία εκχώρηση των συμμετεχόντων στις διάφορες ομάδες
- ❧ Ακριβής & προσεκτική μέτρηση των τρίτων παραγόντων
- ❧ Ακριβής και προσεκτική μέτρηση του αποτελέσματος
- ❧ Αμερόληπτη διάδοση των αποτελεσμάτων

μειονεκτήματα

- ☞ Θέματα δεοντολογίας στην ομάδα ελέγχου (π.χ. μη συμπερίληψη παιδιών σε πρόγραμμα πρώιμης παρέμβασης που έχουν ανάγκη)
- ☞ Θέματα δεοντολογίας στην άσκηση ελέγχου (π.χ. απομάκρυνση βρεφών από γονείς)
- ☞ Αδυναμία απόλυτου ελέγχου (π.χ. είδους τηλεοπτικών προγραμμάτων που παρακολουθούν παιδιά στη παιδική ηλικία)

μειονεκτήματα

- ☞ Στατιστικά σημαντική διαφορά, πηγές σφάλματος: τυχαίο ή συστηματικό, εξωγενείς μεταβλητές, αντιπροσωπευτικότητα, επίδραση ερευνητή: μεροληψία ερευνητή, διπλά τυφλό πειραματικό σχέδιο, προσδοκία υποκειμένων
- ☞ Ανάγκη επανάληψης έρευνας για εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων

Συνθετικές έρευνες: συστηματικές ανασκοπήσεις και μετά-ανάλυση

Στρατηγικές κλινικής έρευνας: Μετα-ανάλυση

- ☞ Υστερογενής ανάλυση των αναλύσεων
- ☞ Αξιολόγηση ευρημάτων μίας σειράς ερευνών –
Συνεκτίμηση αποτελεσμάτων πολλών διαφορετικών
ερευνών που ομαδοποιούνται για το σκοπό αυτό
- ☞ Ιδιαίτερα χρήσιμη σε αντιφατικά αποτελέσματα
- ☞ Μέγεθος επίδρασης

Η αναγκαιότητα της συνθετικής έρευνας

- ❧ Η ραγδαία αύξηση της ερευνητικής δραστηριότητας καθιστά αδύνατο να έχει κάποιος μια περιεκτική γνώση της έρευνας σε κάθε τομέα σχετικό με το αντικείμενό του
- ❧ Οι συστηματικές ανασκοπήσεις μπορεί να καταλήξουν σε μια πιο αντικειμενική θεώρηση των ερευνητικών αποδείξεων
- ❧ Η επισκόπησή τους βοηθά τους αρμόδιους να κατανεύμουν σωστά τους πόρους

Η αναγκαιότητα της συνθετικής έρευνας

- ❧ Η σύγκριση της έρευνας σε διαφορετικά περιβάλλοντα δίνει μια πολύτιμη εικόνα του εύρους δράσης μιας παρέμβασης
- ❧ Ο συνδυασμός δεδομένων οδηγεί στην ανίχνευση ακόμα και μικρότερων επιδράσεων που δεν μπορούν να ανιχνευθούν από πιο μικρές μελέτες
- ❧ Συστηματική ανασκόπηση της βιβλιογραφίας αποκαλύπτει ποια πεδία χρειάζονται περισσότερη έρευνα

Τα στάδια της συνθετικής έρευνας

1. Διατύπωση αντικειμενικών στόχων
2. Προσδιορισμός των κριτηρίων συμπερίληψης ερευνών
3. Έρευνες αναζήτησης
4. Αξιολόγηση ποιότητας
5. Εξαγωγή δεδομένων και υπολογισμός του μεγέθους επίδρασης
6. Αντιμετώπιση της ετερογένειας
7. Συνδυασμός αποτελεσμάτων
8. Ανάλυση υπό-ομάδων
9. Προσεκτική εξέταση της προκατάληψης δημοσίευσης

Υπολογισμός του μεγέθους επίδρασης (effect size)

Μέγεθος = $\frac{\text{Μ.Ο. πειραματ. ομάδας} - \text{Μ.Ο ομάδας ελέγχου}}{\text{συνολική τυπική απόκλιση}}$
επίδρασης

Μειονεκτήματα συνθετικής έρευνας

- ❧ **Προκατάληψη δημοσίευσης:** Οι μελέτες με αρνητικά αποτελέσματα έχουν λιγότερες πιθανότητες δημοσίευσης σε σχέση με αυτές που έχουν θετικά αποτελέσματα
- ❧ **Μεγιστοποίηση της προκατάληψης δημοσίευσης:** Η σύνθεση δεδομένων με θετική προκατάληψη μπορεί να οδηγήσει σε περαιτέρω υπέρ-εκτίμηση της θεραπευτικής επίδρασης
- ❧ **Ετερογένεια:** Η σύνοψη αποτελεσμάτων που προέρχονται από έρευνες πολύ διαφορετικές μεταξύ τους μπορεί να συσκοτίσει τα αποτελέσματα
- ❧ **Υποκειμενισμός:** Η μετά-ανάλυση στηρίζεται σε διαδικασίες επιλογής και εκτίμησης που εξαρτώνται από την υποκειμενική κρίση του ερευνητή

Επιλογή ερευνητικού πλαισίου

Μελέτη πεδίου

☞ η ερευνητική μελέτη που διεξάγεται στο φυσικό περιβάλλον

Εργαστηριακή έρευνα

☞ η ερευνητική μελέτη που διεξάγεται σε ελεγχόμενο περιβάλλον ώστε να είναι σταθερές οι περιβαλλοντικές συνθήκες

Θεωρητική και εφαρμοσμένη έρευνα

Θεωρητική ή βασική

Στοχεύει στη διερεύνηση μιας βασικής υπόθεσης/θεωρίας και στη διεύρυνση της επιστημονικής γνώσης

Εφαρμοσμένη

- ☞ Στοχεύει στην παροχή λύσεων σε άμεσα προβλήματα
- ☞ άμεση αξιοποίηση αποτελεσμάτων

Διαχρονικές έρευνες: Μέτρηση αναπτυξιακών αλλαγών

- Αξιολογείται η συμπεριφορά ενός ή περισσότερων συμμετεχόντων σε συνάρτηση με το πέρασμα του χρόνου
- π.χ. μελέτη ταλαντούχων παιδιών ανά 5ετία έως σήμερα

Υπέρ και κατά διαχρονικών ερευνών

Κατά

- ❧ περιορίζονται στη μελέτη μίας μόνο έκθεσης
- ❧ είναι πολυδάπανες και απαιτούν πάρα πολύ χρόνο
- ❧ Είναι επιρρεπείς σε σφάλμα λόγω επιλεκτικής συμμετοχής που προκύπτει από ημιτελή παρακολούθηση περιστατικών και τη δράση τρίτων μεταβλητών (π.χ. εξοικείωση συμμετεχόντων με μελέτη, επίδραση ερευνητή)

Υπέρ

- ❧ Μελετούν την χρονική ακολουθία μεταξύ έκθεσης και έκβασης.
- ❧ Μπορούν να προσδιορίσουν πολλαπλές εκβάσεις
- ❧ Ελαχιστοποιούν το συστηματικό σφάλμα λόγω παραπονημένης ανάκλησης

Συγχρονικές έρευνες

Άτομα διαφορετικών ηλικιών συγκρίνονται
μεταξύ τους την ίδια χρονική στιγμή
Προσφέρουν πληροφορίες σχετικά με τις αλλαγές
στην ανάπτυξη σε διαφορετικές ηλικίες

Μειονεκτήματα συγχρονικών ερευνών

- ❧ Οι αλλαγές στα άτομα διαφορετικών ηλικιών ενδέχεται να οφείλονται σε διαφορές κοόρτης και όχι στην ηλικία (παράδειγμα υψηλότερης νοημοσύνης 25άρηδων από 75άρηδων)
- ❧ Επιλεκτική διαρροή συμμετεχόντων μια συγκεκριμένης ηλικιακής ομάδας λόγω π.χ. δυσκολίας της δοκιμασίας
- ❧ Δεν προσφέρουν πληροφορίες σχετικά με τις αλλαγές σε άτομα ή ομάδες

Έρευνες επάλληλων ομάδων

- ☞ Μελέτη διαφορετικών μεταξύ τους ηλικιακών ομάδων σε διαφορετικές χρονικές στιγμές
- ☞ Συνδυάζει τα πλεονεκτήματα της συγχρονικής και της διαχρονικής έρευνας
- ☞ Επιτρέπει τη διάκριση των ηλικιακών επιδράσεων από τις επιδράσεις κοόρτης

Οι μικρογενετικοί σχεδιασμοί

☞ Μελετούν τα ίδια παιδιά για μια σύντομη, συνήθως ταχείας αλλαγής περίοδο

Δεοντολογία επιστημονικής έρευνας

Ιστορική ανασκόπηση

- ✧ Στην αρχαιότητα, σκλάβοι & φυλακισμένοι χρησιμοποιούνταν ως υποκείμενα
- ✧ Ο Ηρόφιλος ο Χαλκηδόνιος (320 Π.Χ.) από την Αλεξάνδρεια θεωρείται ο πρώτος προσεκτικός ανατόμος του ανθρώπινου σώματος
- ✧ Ο Galen της Περγάμου (129 ως 200 Μ.Χ.) διεξήγαγε χειρουργικά πειράματα σε ζώα και ανθρώπους, όπως και εγχείρηση στον εγκέφαλο
- ✧ Η περίοδος των καταγεγραμμένων ερευνητικών πειραμάτων με χρήση ανθρώπινων υποκειμένων ξεκίνησε με τις δοκιμές των εμβολίων στα 1700 ως 1900 (Walter Reed, κίτρινος πυρετός).

Ιστορική ανασκόπηση

- ❧ Στη ναζιστική Γερμανία κατά τον β' Παγκόσμιο πόλεμο.
- ❧ Στη μονάδα 731 της Ιαπωνίας στα τέλη του 1930
- ❧ Οι δοκιμές για την ελονοσία στις Η.Π.Α. το 1940.
- ❧ Τα πειράματα σχετικά με τον υπερίτη (δηλητηριώδες αέριο) στις Η.Π.Α. στις αρχές του 1940.
- ❧ Στα πειράματα για την ανθρώπινη ακτινοβολία σε αμερικανούς στρατιώτες στα 1940 & 1950.
- ❧ Στη μελέτη Tuskegee σχετικά με τη σύφιλη στις Η.Π.Α. από το 1932 ως τα 1970
- ❧ Άλλα αμφισβητούμενα πειράματα όπως του Milgram κ.α.

Ο κώδικας της Νυνεμβέργης

- Η συγκατάθεση κατόπιν ενημέρωσης είναι απαραίτητη
- Η έρευνα πρέπει να βασίζεται σε προηγούμενο πειραματισμό πάνω σε ζώα
- Οι κίνδυνοι θα πρέπει να δικαιολογούνται από τα αναμενόμενα οφέλη
- Η έρευνα πρέπει να διεξάγεται από εξειδικευμένους επιστήμονες
- Πρέπει να αποφεύγεται η πρόκληση σωματικού και ψυχολογικού πόνου
- Δεν θα πρέπει να διεξάγεται έρευνα όταν αναμένεται τραυματισμός που προκαλεί αναπηρία ή θάνατο

Η διακήρυξη του Ελσίνκι

- ✧ Εκτίμηση του κινδύνου και συγκρίσεις κόστους-ωφέλειας
- ✧ Να λαμβάνονται υπόψη και να προστατεύονται τα δικαιώματα των πειραματικών υποκειμένων
- ✧ Αποφυγή κινδύνου
- ✧ Συγκατάθεση κατόπιν ενημέρωσης τόσο των νομικά ικανών όσο και των νομικά μη ικανών πειραματικών υποκειμένων
- ✧ Εθελοντική συμμετοχή των πειραματικών υποκειμένων
- ✧ Διακοπή της έρευνας που αποδεικνύεται βλαπτική για τα υποκείμενα που συμμετέχουν σε αυτήν
- ✧ Η έρευνα θα πρέπει να συμμορφώνεται στις θεσμικές υποδείξεις και τους τοπικούς και εθνικούς νόμους

δεοντολογία

- ☞ Η παραπλάνηση στην έρευνα πρέπει να είναι δικαιολογημένη και να μην προκαλεί τραύμα
- ☞ Πρέπει να προστατεύονται τα προσωπικά δεδομένα των συμμετεχόντων

Εκπαίδευση των ερευνητών πάνω στα ηθικά διλήμματα

☞ Για την βελτίωση της προστασίας των ανθρώπινων υποκειμένων στην έρευνα, σε κάποιες χώρες η κυβέρνηση έχει θεσπίσει την υποχρεωτική εκπαίδευση και άσκηση πάνω σε θέματα βιο-ηθικής και ζητήματα που σχετίζονται με την έρευνα πάνω σε ανθρώπους

Rothstein & Rosenbaum, 2003

Οι θεωρητικές προσεγγίσεις

*«Η θεωρία είναι παρούσα ακόμη κι αν πιστεύουμε ότι
παρατηρούμε αντικειμενικά τον κόσμο»*

Albert Einstein

Ο ρόλος της θεωρίας

- ☞ Τα ερευνητικά δεδομένα ερμηνεύονται με βάση μια θεωρία, ένα πλαίσιο ιδεών ή αρχών
- ☞ Κάθε γενική προσέγγιση περιλαμβάνει μία ή περισσότερες θεωρίες, δηλαδή γενικές, οργανωμένες ερμηνείες και προβλέψεις για τα υπό εξέταση φαινόμενα
- ☞ Η θεωρία προσφέρει ένα γενικό πλαίσιο για την κατανόηση των σχέσεων μέσα σε φαινομενικώς ανοργάνωτα σύνολα γεγονότων ή αρχών

Προσωπικές θεωρίες- επιστημονικές

θεωρίες

Προσωπικές θεωρίες

- ☞ Κάθε άνθρωπος έχει μια θεωρία σχετικά με την ανάπτυξη, η οποία βασίζεται στις εμπειρίες του, στη παράδοση, στα ΜΜΕ-
- ☞ Βασίζονται σε μη επαληθευμένες παρατηρήσεις,
- ☞ δεν αναπτύσσονται οργανωμένα,
- ☞ δεν υποβάλλονται σε έλεγχο και μπορεί να μην γίνονται ποτέ αντικείμενο αμφισβήτησης

Οι επιστημονικές θεωρίες

- ☞ Τυπικές-επίσημες
- ☞ Στηρίζονται σε συστηματική ενσωμάτωση προηγούμενων ευρημάτων και θεωρητικών αναζητήσεων
- ☞ Επιτρέπουν τη σύνοψη & οργάνωση προγενέστερων παρατηρήσεων
- ☞ Επιτρέπουν την εξαγωγή συμπερασμάτων, η ισχύς των οποίων μπορεί να μην είναι άμεσα εμφανής
- ☞ Υποβάλλονται σε αυστηρό έλεγχο, μέσω της έρευνας

*Οι θεωρίες των
αναπτυξιακών
ψυχολόγων ενδέχεται
να κάνουν τις
παρατηρήσεις τους
μεροληπτικές ή να τις
παραποιήσουν....*

*Επιθετικότητα ή σποτυχία του παιδιού να αναπτύξει την αίσθηση της εξάρτησής
του από τους άλλους για την ευημερία του;*

Διαφορές μεταξύ θεωρητικών προσεγγίσεων

Δεν υπάρχει μία μόνο θεωρητική προσέγγιση που να είναι ευρέως αποδεκτή και να ενοποιεί το σύνολο της επιστημονικής γνώσης για την ανάπτυξη του ανθρώπου.

Διαφορές μεταξύ θεωρητικών προσεγγίσεων

Τομείς που
ερευνούν (γνωστικός,
κοινωνικός, συναισθηματικός,
σωματικός)

Ερευνητικές
μέθοδοι (παρατήρηση,
πειραματική κ.τ.λ.)

Βασικά υπό εξέταση
θέματα (φύση/ανατροφή,
πλαστικότητα, συνέχεια-ασυνέχεια,
σταθερότητα ατομικών διαφορών)

1. Χωριστείτε σε μικρές ομάδες
2. Εντοπίστε ένα ερώτημα που αφορά στην ανάπτυξη των παιδιών για το οποίο θα θέλατε να συλλέξετε περισσότερες πληροφορίες
3. Ποια επιστημονική μέθοδο θα επιλέγατε για να ερευνήσετε αυτό το θέμα και γιατί; (π.χ. Πείραμα, συναφειακή έρευνα, περιγραφική έρευνα)

Βιωματική άσκηση

